

FEMEIA al cincilea anotimp

2024

„La începutul tuturor lucrurilor mărețe se află Femeia”

Alphonse de Lamartin

Femeia a fost întodeauna un simbol al frumuseții, al gingășiei și al delicateții. Cu sentimente discrete și suferințe abia ghicite, ascunse bine în spatele unui zîmbet înșelător, dar cu sensibilități adînci și profunzimi sufletești nebănuite. Moștenitoarele Evei au inspirat prin frumusețe o mulțime de artiști de-a lungul timpului. Femeia a fost cântată, pictată, a fost elogiată în versuri și proză, a fost muză și zeiță pentru bărbați, a fost izvor de inspirație și creativitate, dar și marea adîncă în care mulți Adami și-au înecat suferința. Mamă, iubită, prietenă devotată, femeii i s-a atribuit o imagine poate exagerată, poate prea fragilă de-a lungul istoriei.

Femeie a târziului, poeme de dragoste de Gheorghe Calamanciuc.
„...Femininul, proiectat într-un fel de cor lipsit de artificii, are, în fine, rol ordonator, căci îi reface eului interiorul defoliat.”

Margareta Curtescu

Cu mine vei fi veșnică

Cu mine vei fi vieșnică. Doar cu mine.
Și nicidecum cu altcineva. Cu oricine!

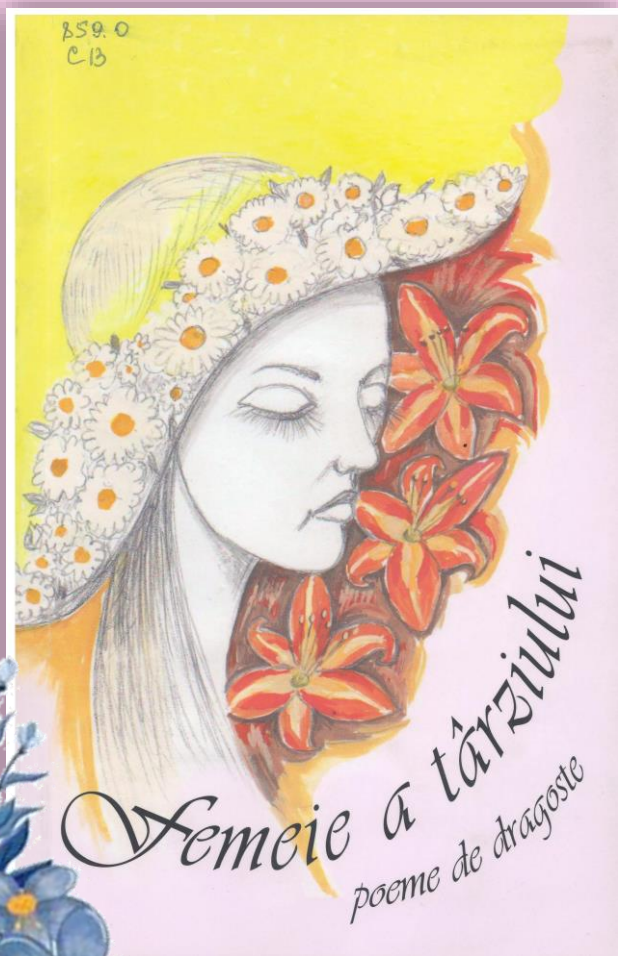
Pentru că sufletu-mi pentru tine are
Leac de murire nevrednică, de uitare.

Cu mine vei zbura cel mai sus – tu să crezi!
Pentru că aripile-mi crescute-s din amiezi.

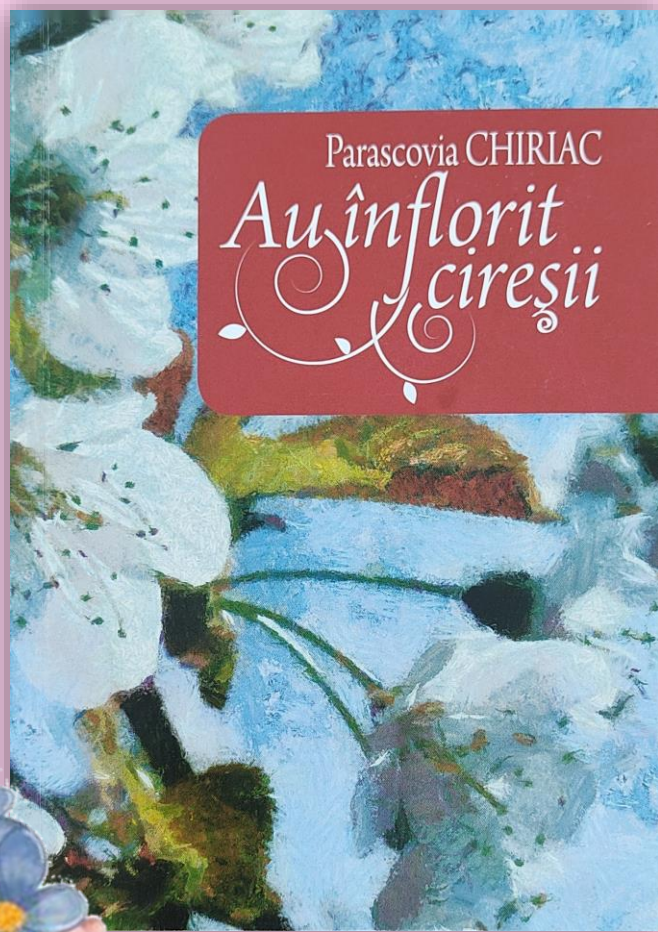
Și vei iubi cum alții nu pot nici în visare,
Pentru c-ale mele simțuri fioru-l sorb din soare.

Cu mine vei fi veșnică. Doar cu mine.
Și nicidecum cu altcineva. Cu oricine!

Dar spre a nemuri, leapădă-ți carnea și oasele,
Să te rezămislesc din cuvuntele-mi, nelutoasele!

Parascovia Chiriac descrie în poeziile sale dragostea de mamă, dorul de ființa care i-a dat viață.

Mamă, dorul de la tine

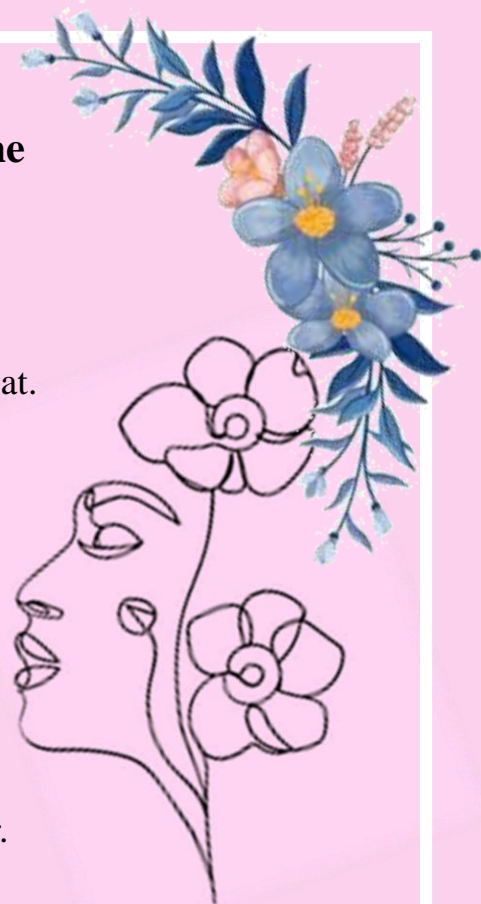
Mamă, dorul de la tine
Peste multe dealuri vine
Și s-oprește pe-nserat
Când mă culc, mamă, în pat.

Trece peste râuri mari
Nu conține cont de hotar
Trece peste-ai mei copii
Și-mi apare la chindii.

Trece lanuri înverzite
Și grădini multe-nflorite
Și se-așează în pridvor
Când luna-i ascunsă-n nor.

Trece case înălțate
Și ziduri adevărate
Și când capul pun pe pernă
El-i alătura și geme.

Mamă, ia dorul de mână
Și vino pân-la fântână,
Și vino până-n pridvor
S-avem, mamă,-un singur dor.

„Iubita s-a mutat într-o carte de versuri, fără să lase vreo adresă concretă și eu vă trebui să răsfoiesc o bibliotecă de cărți ca să pot s-o găesc, și nu am la îndemână decât un singur indiciu: că ea nu poate să fie decât o poezie frumoasă.”

Nicolae Dabija

Ea era așa frumoasă...

Ea era așa frumoasă,
că se lumina în casă.

Și atât de lin dansa,
c-afară se-nsenina.

Acolo – lângă fereastră –
c-ânflorea țărâna-n glastră.

Parcă-avea văzduh în oase:
ora cicci se făcea șase;

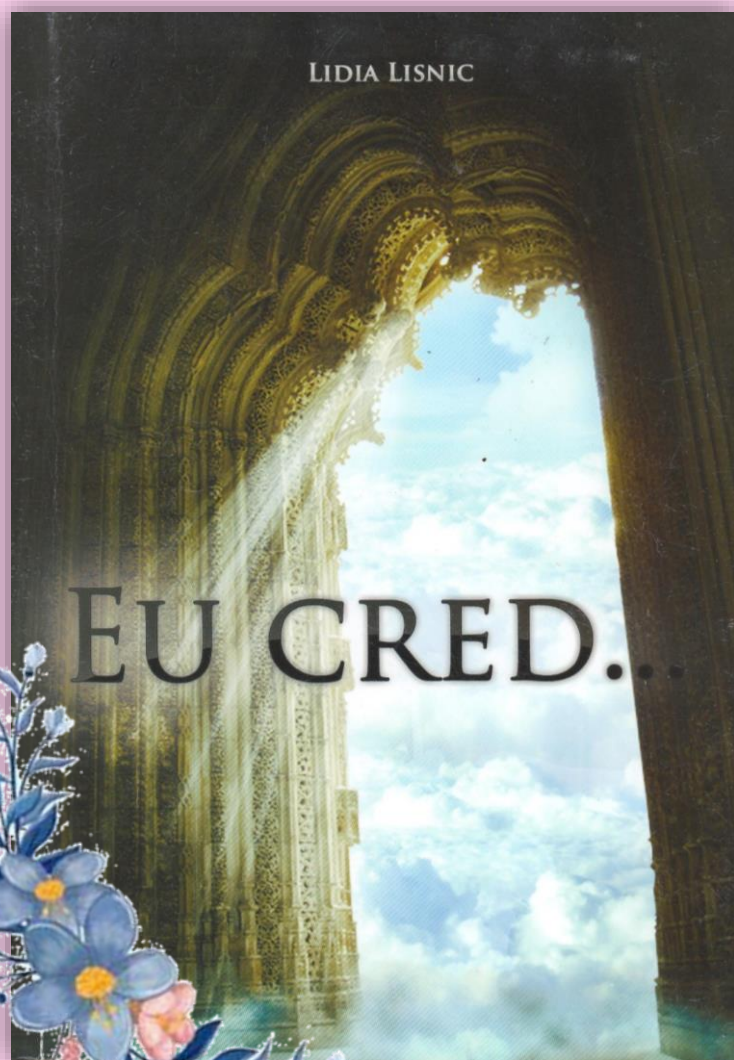
pasul ei – îl respiram.
...O, – ncă atunce nu știam

c-aveam cu noi a purta
mirul cela, seara cea

pînă dincolo de moarte.
Ori, poate, și mai departe...

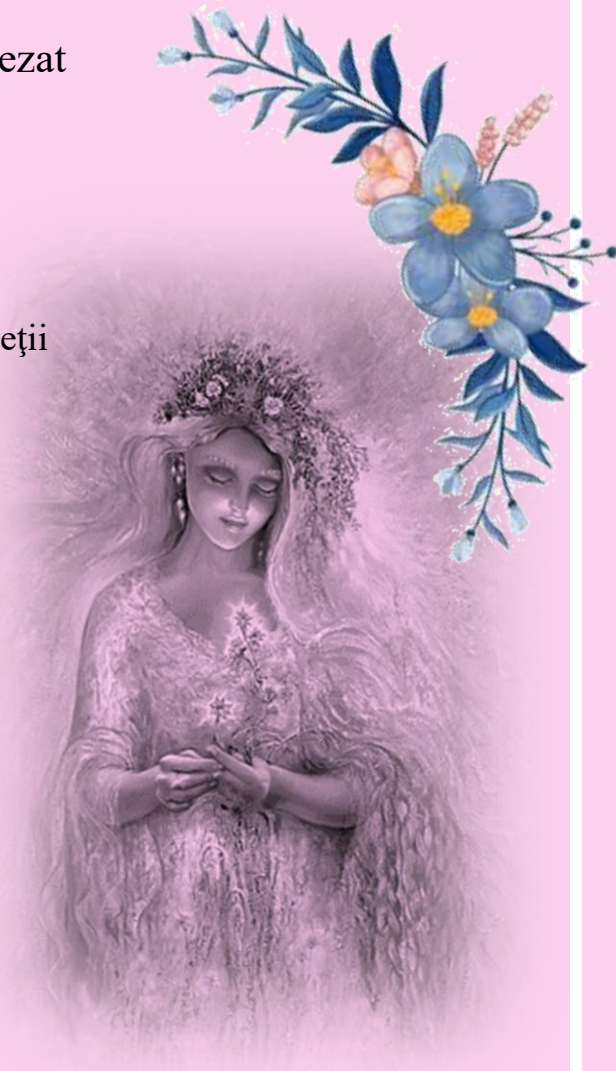

Autoarea Lidia Lisnic în volumul de versuri *Eu cred*, a așezat cuvântul „femeie” lângă „divinitate”.

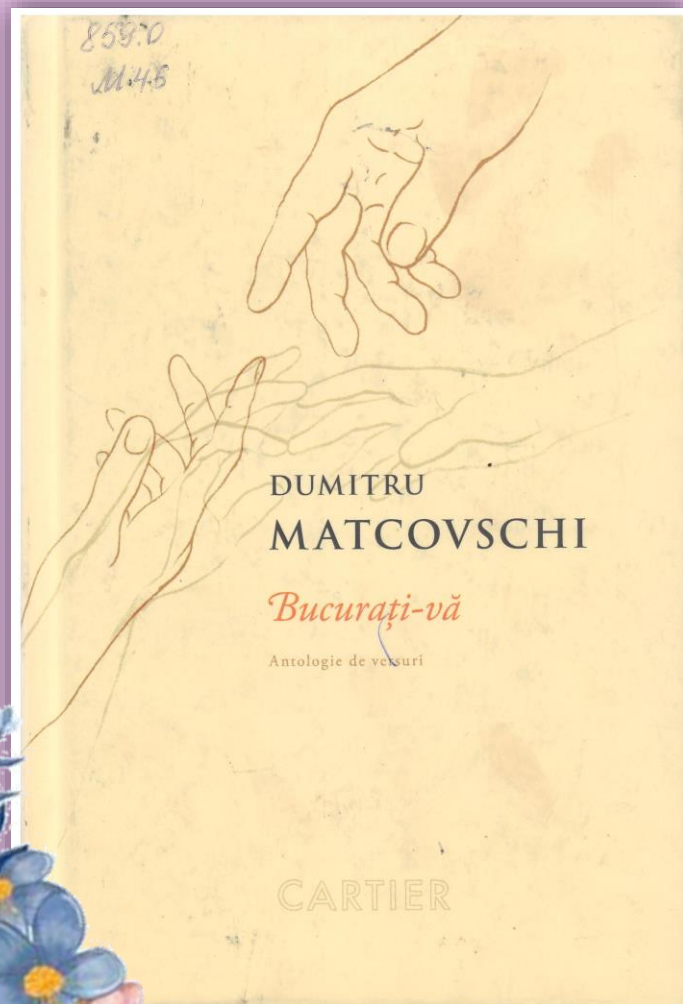

Femeilor

Toată prospețimea dimineții
Și ardoarea tinereții,
Toată frumusețea naturii
Și imensitatea privirii
Azi le închinăm femeii.
Toată adierea vântului
Și bogăția pământului,
Toată puterea cuvântului
Și viteza gândului
Azi le închinăm femeii.
Toată speranța viitorului
Și sublimul destinului,
Toată patima iubirii
Și focul pasiunii
Azi le închinăm femeii.
Toate stelele de pe cer
Și al lunii mister
Azi femeii le închinăm.

În poezia *Doar Femeia*, Dumitru Matcovschi aduce un elogiu Femeii, o consideră o enigmă, dar plină de farmec, simplitate și bunătate. Femeia este un fel de Dumnezeu, căci pe pământ ea e atotputernică.

Doar femeia

Mai regină decât floarea,
doar femeia poate fi.
Mai adâncă decât marea
doar femeia poate fi.

Mai înaltă ca destinul,
doar femeia poate fi.
Mai amară ca pelinul,
doar femeia poate fi.

Mai frumoasă decât viața,
doar femeia poate fi.
Mai deșteaptă ca povața,
doar femeia poate fi.

Mai cuminte ca poemul,
doar femeia poate fi.
Mai cumplită ca blestemul,
doar femeia poate fi.

Mai aproape decât dorul,
doar femeia poate fi.
Mai de șoptă ca izvorul,
doar femeia poate fi.

Mai de taină ca misterul,
doar femeia poate fi.
Și mai tare decât fierul,
doar femeia poate fi.

Mai înaltă ca povața,
doar femeia poate fi.
Și mai scumpă decât viața,
doar femeia poate fi.

Romeo Șcerbina aduce, prin intermediul culegerii, *Viața-mi asta-i: versuri și gânduripe un colț de inimă*, un elogiu Omeniei, Frumuseții, Poeziei.

O, Femeie...

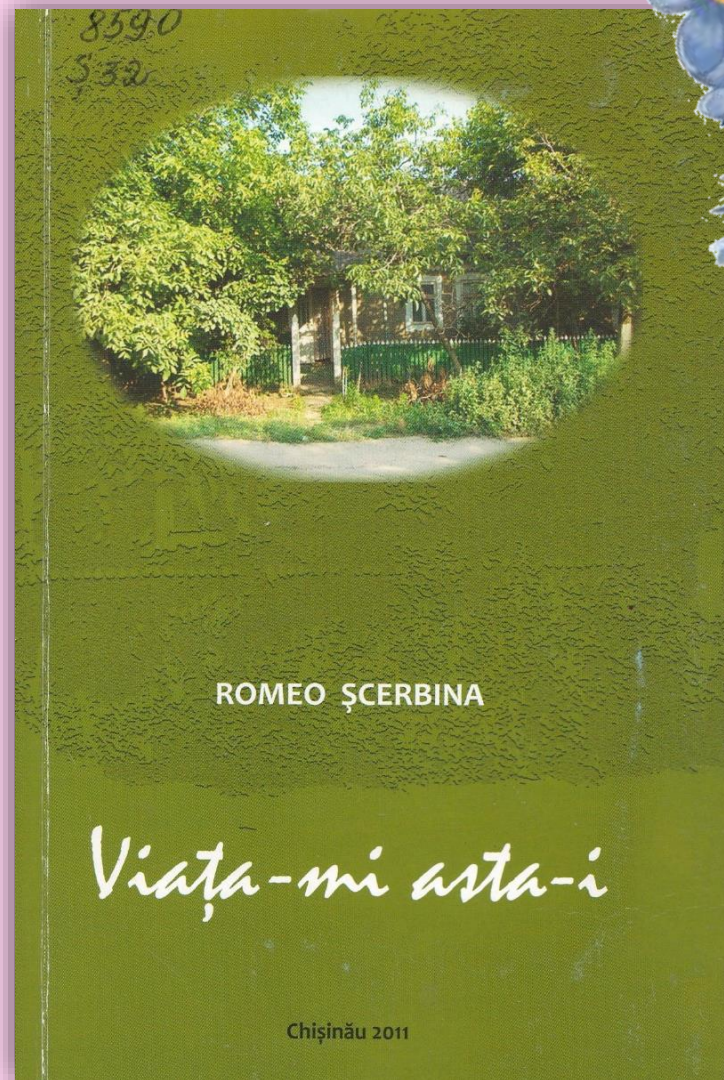
Nu-ți spun cât te iubesc –
Nu știu cât te urăsc.
Nu cânt și nu dansez –
La liniște visez.

Sărutul ți-am furat,
De mult, de – atâtea ori,
Rămas-am încântat,
Cuprins de noi fiori.

Dar iată că acum...
Aș vrea să-mi cer iertare.
Și să pornim la drum,
Unitând de disperare.

Cînd vei încerca
Să spui cuvinte dure,
M-ai bile le –ai lăsa
Străinii să le fure.

Să-ți simt din nou sărutul,
Și zvâcnetul din mine
Aș vrea și azi, cărunțul,
Să le împart cu tine.

Poezia Alexandrei Tkacenko-Nagnibeda e una tradiționalistă, în sens bun al cuvântului, și atinge aceleași strune eterne: mama, plaiul, limba română, dragostea, dezamăgirea – teme ce vor fi cântate și de poeții din viitorime.

Femeii

Să fii mamă, e o minune dumnezeiască
Să fii femeie, e o povară pământească,
Un singur paradox, dragă Oteie,
Nu poți să fii doar, fără să fii femeie!

Fire romantică și ingenioasă, autoarea Tatiana Țuțueanu-Terzi, prin versul său simplu și timid, dă culoare vieții zbuciumate. *Țesătură din fir de noroc* este o culegere de poeme dedicate oamenilor dragi întâlniți pe drumul vieții sale.

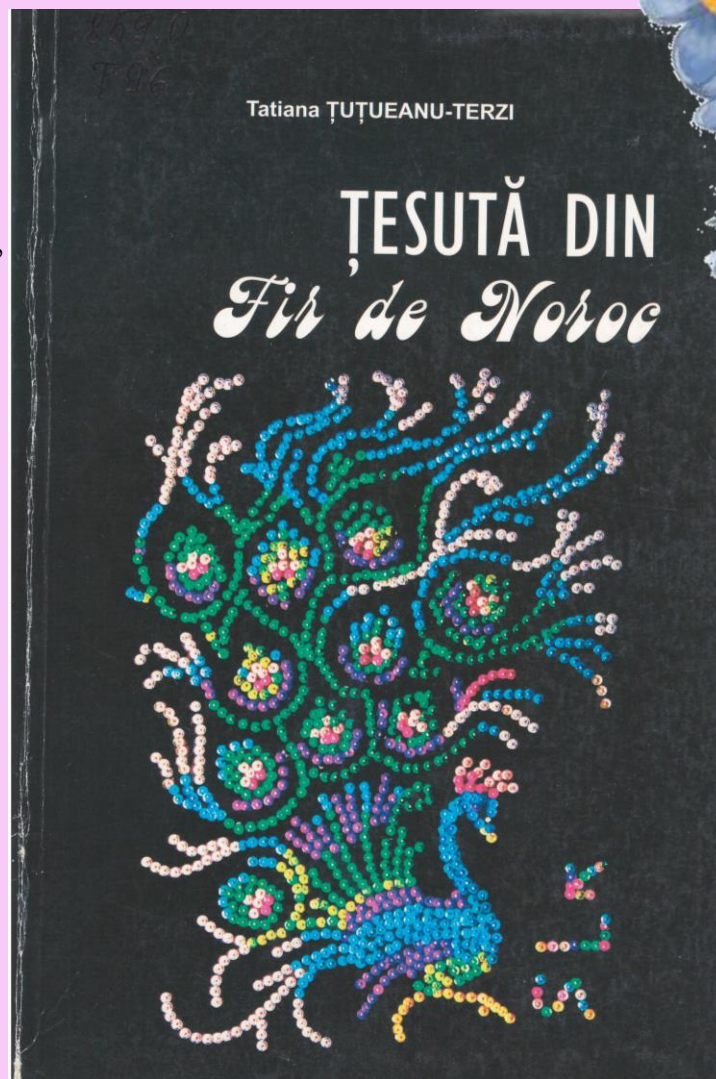

Măicuța mea

Mănunchi de roze-ți dăruiesc,
La anii ce-s niște salbe,
Să-ți fie traiul împărătesc,
Chiar de ai plete albe.

Să-ți fie sufletul împăcat,
Că ai și fată, și băiat,
Că ai crescut și nepoței
Și tare mândră ești de ei.

Ei ți-au adus și strănepoți,
Măicuță, bucură-te cât poți,
Noi îți urăm și mult noroc
Cu tot neamul la un loc.

Simple și nepretențioase, uneori incolore și inegale ca valoare, versurile lui Theodosie Vatamanu sunt o încercare de a privi din interior la sine și la lume.

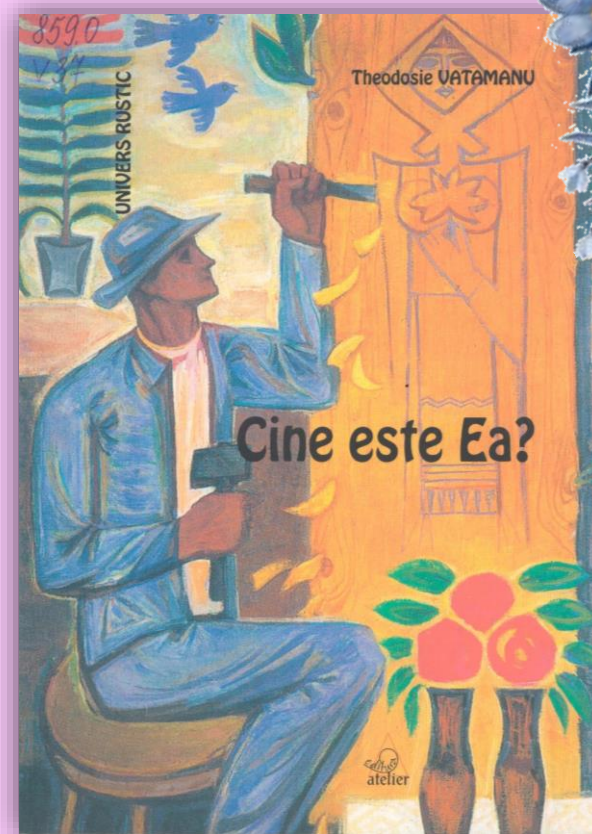
Cine este EA?

Neconținut mă chinuie aceeași întrebare:
Cine-i ea, Femeia mică și Femeia mare?
E o albină harnică ce zboară după miere
Sau e-un luceafăr răsărit în umbra serii?

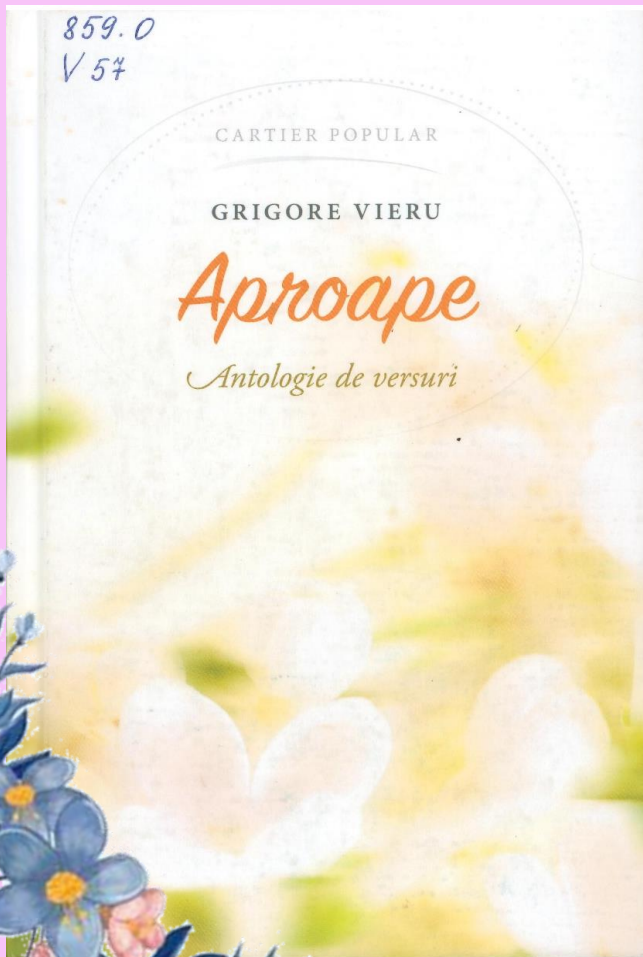
E raza soarelui ce ne aduce viață
Ori e iubita cea pe buze cu dulceață?
E mama cea la piept cu pruncușori
Sau primăvara pe meleag cu măștișori?

E fata cea zglobie ce prima mi-a zâmbit
Ori crinul ce-n grădină, ieri, a înflorit?
E mireasa în rochie mai albă ca zăpada
Sau poate-i rodul toamnei din livadă?

Cine ești, femeie, - iubită, soră, mamă –
Un fulg de nea, un fir de puf, o scamă?
Ești, pe acest pământ, o preafrumoasă zeie,
Într-un cuvânt, ești veșnic adorabila Femeie!

Grigore Vieru, omul care a cântat în versuri, cu sensibilitate și delicatețe, condiția de femeie și de mamă. Poetul le „cântă” pentru nopțile nedormite, pentru cămășile spălate, pentru copiii alinați la sânul lor și pentru truda mâinilor lor. Despre obiectul adorației sale a scris Grigore Vieru în poezia Femeie, o mostră a gentileții și a neprihănirii de îndrăgostit:

Femeie

Îmi place
să te ghemui la pieptu-mi
când pe cer tunetul
se dă fioros de-a dura.
Îmi place
să văd cum se sperie buzele tale
când, rușinoase,
ating băutura.
Îmi place
când te sperii de nimică...
Bunăoară, de-o furnică
nimerindu-ți după gât.
Ești gingașă, mică –
mugur înveselind copacii...
și totuși
pe umerii tăi
se reazămă
cerul de pace!

Tot cu delicatețe și fidelitate Grigore Vieru a scris și această lucrare,
Cântec de femeie, adus frumuseții de femeie în rol de soție:

Cântec de femeie

Sărută-mă mereu, mereu,
Să nu văd fața mării eu.

Sărută-mă neîncetat,
Să nu văd malul sidefat.

Sărută-mă neconținut,
Să nu văd cerul înflorit.

Sărută-mă așa frumos,
Să nu văd nici un chiparos –

Să-mi spui pe urmă, tu, bărbate,
Ce mândre sunt aceste toate.

În lucrările sale, Grigore Vieru nu a detașat figura maternă de postura-i de femeie, ci dimpotrivă a reușit să le unească, demonstrând lumii întregi că și femeia obosită, trudită este obiect al iubirii și al respectului. Pentru a exemplifica această naturalețe, iată lucrarea *Aer verde, matern*, în care marele poet român unifică cele două ipostaze într-un simbol curat, al ploii:

Aer verde, matern

După mamă,
după copii
și după iubită
n-am mai aproape pe nimeni
ca ploaia.
Numai de obrazul mamei
mă lipesc așa
ca de ploaie.
Numai pe copii
îi las să mi se urce așa
în spate.
Și numai cu iubita
mă împletesc în dragoste
așa.
Am sentimentul că dacă orbesc,
aș putea să văd cu stropi de ploaie.
Cu ploaia
aș putea să-mi cânt plaiul
de mi-ar seca graiul.

Ploaie, tu –
Aerul meu verde, matern!
Nu știu alții cum sunt,
dar eu,
Fără tine, mă usuc
ca o foaie.
Toate
cântecele mele neînțelese
sunt rugăciuni pentru ploaie.

„Femeia este al cincilea anotimp, în care natura se odihnește, amintindu-și toate florile primăverii, toate privighetorile verii, toți strugurii toamnei și toate ninsorile iernii.”

Grigore Vieru

*Realizare:
Veronica BARBAROȘ, bibliotecară
Secția de Relații cu publicul
Coloana sonoră:*

<https://firemp3.ru/search?text=Ernesto+Cortazar>